

§ 41 j. n. sporná věc, jakmile žaloba byla podána u soudu. V souzeném případě žalobkyně ani jinak jednati nemohla, neměla-li přijíti o své tvrzené právo. Žalobkyně byla poukázána okresním soudem pro Holešovice-Bubny v Praze, by žalobu o neplatnost závěti podala a o tom se do jednoho měsíce vykážala, jinak by podle § 125 nesp. říz. byla pozůstalost projednána bez ohledu na dědické nároky poukázané na pořad práva. Lhůta k podání žaloby končila dne 17. května 1929 a v tu dobu byla pozůstalost projednávána u okresního soudu pro Holešovice-Bubny v Praze.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y :

Nejvyšší soud souhlasí v podstatě s důvody soudu rekursního, jichž žalovaný nevyvrátil, a dodává na vývody dovolacího rekursu toto: Žalovaný naznačuje sám zcela správně, že v souzeném případě jde o žalobu, k jejímuž projednání jest místně příslušným sborový soud prvé stolice určený sídlem soudu, u něhož se pozůstalost projednává. Tuto náležitost jest ovšem posuzovati podle doby podání žaloby. Žaloba byla podána dne 16. května 1928 a bylo v ní k odůvodnění příslušnosti zemského soudu civilního v Praze uvedeno, že pozůstalostní řízení se koná u okresního soudu pro Holešovice-Bubny v Praze. Údaje tyto byly, jak ze spisů pozůstalostních zřejmo, pravdivé a jsou pro posouzení místní příslušnosti procesního soudu směřodátne (§§ 41 a 77 j. n.). Podle nich byl v době podání žaloby k projednání tohoto sporu místně příslušným zemský soud civilní v Praze. Tato příslušnost zůstala, hledíc k ustanovení § 29 j. n. nedotčena, i když pozdějším usnesením téhož soudu jako soudu rekursního ze dne 15. listopadu 1928 bylo vysloveno, že k projednání pozůstalosti po Františku C. jest příslušným okresní soud v Plánici.

Čís. 9574.

Vzdání se žalobního nároku ve smyslu § 237 c. ř. s. a upuštění od odvolání (dovolání) může se státi jen výslovně, nikoliv činem konkludentním.

Bylo-li mezi pronajímatelem a nájemcem ujednáno, že nájemce smí zavést do nájemního předmětu osvětlovací vedení a předsevzítí stavební změny jen s písemným svolením pronajímatelovým, nemůže nájemce vynutiti proti vůli pronajímatele umístění elektrického počítadla a zavedení elektrického vedení do ordinace k provozu lékařského přístroje, nikoliv bezpodmínečně nutného. V odporu pronajímatele nelze tu spatřovati šikánu.

(Rozh. ze dne 25. ledna 1930. Rv I 1848/29).

Žalující lékař najal od žalované místnosti, v nichž si zařídil ordinace síň. Ježto žalovaná odepřela svoliti k tomu, by si žalobce zařídil do ordinace elektrické vedení k diathermickému přístroji a umístil na chodbě elektrické počítadlo, domáhal se proti ní, by byla uznána povinnou

trpěti, by žalobce umístil na chodbě elektrické počítadlo a od tohoto do ordinační síně zařídil elektrické vedení s použitím rour plynového vedení, položených žalobcem. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Jde o výklad nájemné smlouvy mezi stranami, najmě o to, zda nájemcova oprávnění zahrnují v sobě právo, zavést v nájemní předmět elektrické vedení a umístiti elektrické počítadlo. Jest zjištěno, že původně nebylo mezi stranami zvláštní úmluvy, že však nějaký čas po uzavření nájemní smlouvy žalobce (nájemce) podepsal domovní řád, v němž bylo ustanoveno, že k zavedení osvětlovacích vedení a ke stavební změně jest třeba písemného povolení majitele domu, jež žalovaná odpírá. Pokud žalobce poukazuje k tomu, že toto ustanovení není pro něho závazným a že si domovní řád ani nepřečetl, nemůže odvolací soud uznati tuto námitku za závažnou, ježto si musel žalobce jako akademicky vzdělaný muž býti vědom dosahu svého podpisu a nelze předpokládati, že podepsal domovní řád, aniž chtěl na sebe vzít závazky v něm obsažené. Žalobce má dále za to, že žalovaná odpírá svolení jen ze šikány. Z předpisu § 1096 obč. zák. jest však vyvoditi, že nájemce nesmí býti rušen v užívání najatého předmětu, a že nebyl-li umluven mezi stranami zvláštní způsob užívání, jest rozsah užívání posuzovati podle toho, pokud jsou obvyklá určitá opatření, spojená s užíváním najaté věci. Zavedení elektrického vedení a umístění počítadla nebylo v souzeném případě nájemcem vymíněno. Nelze ani míti za to, že se tato zařízení rozuměla sama sebou nebo byla obvyklá. Z ustanovení § 1118 obč. zák. (§ 3 zák. na ochr. náj.) vyplývá, že nájemcovo užívání najaté věci nesmí jíti tak daleko, by muselo býti považováno za značně škodlivé. Z posudku inž. F-a vyplývá, že vedení osvětlení, pokud se může státi bez proražení stěn, nelze označovati za značně škodlivé užívání najaté věci. Umístění elektrického počítadla vyžaduje poškození zdi do hloubky asi 3 cm. Poškození s tím spojená jsou tudíž jen nepatrná a mohou býti při skončení nájemného poměru lehce napravena a dřívější stav obnoven. I upevnění rour na stěnách a na stropě jest spojeno jen s nepatrnou věcnou škodou. Nová prorážení stěn jest považovati za značně škodlivé užívání najaté věci. V souzeném případě má odvolací soud za to, že i bez nového prorážení stěn odporuje položení vedení a umístění počítadla úmluvě stran. Třebaže tato opatření jsou možná bez značně poškozujícího užívání najaté věci, přistupuje v projednávaném případě k tomu, že nájemce dobrovolně omezil svá oprávnění vyhrazená mu zákonem, že se podrobil domovnímu řádu a jeho obsah povýšil na smluvní právo proti žalované. Takové dobrovolné omezení nájemních práv jest přípustné. O šikaně žalované nelze mluviti proto, že podle posudku Dra M-a není nezbytné nutnosti k umístění přístroje pro diathermii, a zákaz žalované nesměřuje proti nezbytným existenčním zájmům žalobcovým. Žalobce není ani úředně ani jinak závazně nucen umístiti přístroj pro diathermii a třebas by žalovaná neutrpěla značnou škodu, nelze spatřovati šikanu v tom, že trvá na svém smluvním právu, s čímž není spojena značná újma žalobcova, pokud se týče nenastane škoda, s níž nemusel podle smluvních povinností počítati.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y :

Především jest se obíratí tvrzením dovolatelovy odpůrkyně v dovolací odpovědi, že se dovolatel tím, že nájemní poměr dopisem ze dne 6. července 1929 zrušil výpovědí a se vystěhoval, vzdal žalobního nároku a tím i možnosti dovolání z odvolacího rozsudku. Žalované nelze přisvědčiti. Okolnosti, které uplatňuje, nastaly po prohlášení napadeného rozsudku, jsou v dovolacím řízení novotami, k nimž podle § 504 c. ř. s. nelze přihlížeti. Vzdání se žalobního nároku může se státi jen v prvé stolici bez přivolení žalovaného (§ 237 c. ř. s.) až do konce ústního přelíčení, a to v ý s l o v n ý m prohlášením (srovnej § 208. č. 1 csř. a § 384 csř.), a také upuštění od dovolání musí býti v ý s l o v n ě prohlášeno (§§ 484 prvý odstavec a 513 csř.). Nemůže se tak státi konkludentním prohlášením (§ 863 obč. zák.). Neshledal tedy dovolací soud, že se dovolatel vzdal nebo že opustil od dovolání, shledal však, že dovolání opřené jedině o dovolací důvod podle čís. 4. Šu 503 csř. jest bezdůvodné, neboť sporná věc byla v napadeném rozsudku posouzena správně, a dovolacími vývody nejsou vyvráceny věci i zákonu vyhovující důvody řečeného rozsudku. K dovolacím vývodům jest podotknouti toto: Třebaže jest zjištěno, že při uzavření nájemní smlouvy bylo ujednáno, že dovolatel jest oprávněn v najatých místnostech míti ordinační síň, nelze z toho odvozovati, že umístění přístroje pro diathermii spadá pod obyčejné a obvyklé užívání nájemního předmětu určeného z části pro výkon lékařské praxe, neboť bylo odvolacím soudem podle znaleckého posudku MUDr. M-a zjištěno, že používání řečeného přístroje jest u chirurga sice velmi účelné, nikoli však naprosto nezbytné, poněvadž lze léčebných výsledků docílit i jinými způsoby. Již z právní a věcné povahy domovního řádu vyplývá, že, an byl vydán jako jednotný řád spolkem majitelů domů, jsou v něm přirozeně ustanovení nedopadající v každém případě, z toho však nelze odvozovati, že smlouva, která se uskutečnila tím, že dovolatel podepsal domovní řád obsahující v bodu 31 ustanovení: »Nájemník podrobuje se výslovně svrchu uvedeným ustanovením«, jest neplatná jen proto, že se některá ustanovení domovního řádu zřejmě nevztahují na strany rozepře. Případně poukazuje odvolací soud k tomu, že si dovolatel jako akademicky vzdělaný muž musil býti vědom dosahu svého podpisu a že se nelze domnívati, že by byl domovní řád podepsal, kdyby se byl podle ustanovení v něm obsažených zavázati nechtěl.

Čís. 9575.

Rok není zmeškán, byla-li strana v ustanovené době u soudu, soudce však čekal s vyvoláním, ježto strany jednaly o smír, strana pak, když nedošlo k smírnému ujednání, se od soudu vzdálila, načež teprve soudce vyvolal rok.

(Rozh. ze dne 25. ledna 1930, R II 446/29.)

Procesní soud prvé stolice uznal podle žaloby rozsudkem pro zmeškání žalovaného. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil, neshledav odůvodněnou výtku zmatečnosti podle § 477 čís. 4 c. s. ř. Nejvyšší soud změnil usnesení odvolacího soudu